

56601722: สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ: พื้นที่ทางสังคม / วัด

วาริกา นรคิม: การใช้พื้นที่ทางสังคมของวัดบัวขวัญ จังหวัดนนทบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์: รศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์. 126 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการให้ความหมาย ความสำคัญ และบทบาทของวัด 2) เพื่อศึกษาการใช้พื้นที่ทางสังคมของวัดบัวขวัญ จังหวัดนนทบุรี ผ่านบุคคลกลุ่มต่างๆ ที่เข้ามาใช้พื้นที่ภายในวัด และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผู้ใช้พื้นที่วัดบัวขวัญ มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบุคคลภายในที่ใช้พื้นที่ทางสังคมของวัด คือ พระภิกษุที่พำนักอาศัยอยู่ที่วัดบัวขวัญ จำนวน 5 รูป และกลุ่มบุคคลภายนอกที่ใช้พื้นที่ทางสังคมของวัด คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขายที่วัดและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำบุญไหว้พระที่วัด จำนวน 5 คน รวมผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 รูป/คน และดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผล

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่ใช้พื้นที่ทางสังคมของวัดบัวขวัญประกอบด้วย กลุ่มพระภิกษุ (กลุ่ม ก) และกลุ่มฆราวาส (กลุ่ม ข) ให้ความหมาย ความสำคัญ และบทบาทของวัดไปในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นว่าวัดเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรม กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่มีความสงบทั้งกาย วาจา และใจ เป็นศูนย์รวมของพุทธศาสนิกชน ส่งเสริมให้ทำความดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งมีความสำคัญต่อพุทธศาสนิกชนทุกยุคสมัย ถึงแม้ว่าสภาพสังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงไปวัดยังคงมีความสำคัญต่อสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และมุ่งหวังให้บทบาทของวัดมีความเป็นเอกภาพและไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ในด้านการใช้พื้นที่ทางสังคมของวัดบัวขวัญพบว่า สามารถจำแนกการใช้พื้นที่ทางสังคมได้ 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการปกครอง 2) ด้านการศาสนศึกษา 3) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 4) ด้านสาธารณูปการ 5) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ และ 6) ด้านสาธารณสงเคราะห์ ในด้านความสัมพันธ์ของผู้ใช้พื้นที่พบว่า ผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่ทางสังคมของวัดบัวขวัญมีเครือข่ายทางสังคมประเภทเครือข่ายเชิงพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์ของผู้ใช้พื้นที่ทางสังคมบนพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนทั้งในลักษณะของเครือข่ายความสัมพันธ์ที่มีความหนาแน่นสูงและมีความหนาแน่นน้อย

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

56601722: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORD: SOCIAL SPACE / TEMPLE

VARIKA NORRAKIM: USING SOCIAL SPACE OF WAT BUAKWAN, CHANGWAT NONTHABURI. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. PHITAK SIRIWONG, Ph.D. 126 pp.

This study is a qualitative research. The aims of the study were 1) to study the meaning, importance and roles of temple, and 2) to study using social space of Wat Buakwan, Changwat Nonthaburi by people who used the temple's space and analyzed the relationship of people who used the social space of Wat Buakwan. The key informants in this study were 10 people who used the social space of the temple; consisted of 5 monks residing at the temple and 5 merchants selling goods at the temple and tourists who came to pay homage to the Buddha images. About the data, it was collected from relevant documents, in-depth interview, and participant and non-participant observation.

The finding of research was found that both groups of the users of the temple's social space gave similar meaning, importance and roles to the temple. They acknowledged that the temple was important for conducting religious ceremonies as well as being the center of the Buddhists. Despite the recent social change, Thai people still regarded visiting temples as of importance for their life. And they also hoped Buddhist temples would have the unity and conducting activities which are not against the Buddhist disciplines. About using social space of Wat Buakwan, it could be divided into 6 types, which were 1) for administration, 2) for education, 3) for propagation of Buddhism, 4) for public assistance, 5) for education welfare, and 6) for public welfare. The area network in which social space users had a relationship on the basis of exchange, both high-density and low-density network, was found.

Program of Public and Private Management
Student's signature.....
Thesis Advisor's signature.....

Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณพระราชานันท์หมณี เจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี เจ้าอาวาสวัดบัวขวัญ จังหวัดนนทบุรี ที่เมตตาให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลของวัดบัวขวัญ กราบขอบพระคุณพระมหาสมควร สทสสโน ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบัวขวัญ ที่ได้เมตตาให้ข้อมูล และคำแนะนำต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ กราบขอบพระคุณพระเถรานุเถระทุกรูปที่เมตตาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล และขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 5 คน ที่กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ วิไลนุช กรรมการวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์ กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ผู้วิจัยได้นำเอาความรู้จากหนังสือหรือตำราของท่านมาปรากฏในเอกสารอ้างอิง ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร และคณาจารย์ภายนอกทุกท่านที่ให้ความรู้จนผู้วิจัยสามารถนำความรู้มาใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ที่ให้การช่วยเหลือทุกท่าน ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน รุ่นที่ 7 (ตลิ่งชัน) มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกคนที่คอยช่วยเหลือ แบ่งปันข้อมูลข่าวสาร มอบมิตรภาพที่ดี และคอยเป็นกำลังใจให้ แก่กันและกันมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณมารดา ครอบครั้ว และบุคคลใกล้ชิดของผู้วิจัยทุกคน ที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจ จนผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลงด้วยดี